

Dosarul nr. 2rc-153/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (Viorica Puică)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Lidia Bulgac, Grigore Dașchevici, Silvia Gîrbu)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Prograin” împotriva societății cu răspundere limitată „Moldsem-Grup” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile societății cu răspundere limitată „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, cu privire la amânarea cauzei și cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal,

constată:

La 08 aprilie 2017, societatea cu răspundere limitată „Prograin” (denumirea prescurtată SRL „Prograin”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Moldsem-Grup” (denumirea prescurtată SRL „Moldsem-Grup”) cu privire la încasarea datoriei în cuantum de 582 611 lei.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de SRL „Prograin” a fost admisă parțial și s-a încasat din contul SRL „Moldsem-Grup” în beneficiul SRL „Prograin” suma de 362 000 de lei cu titlu de datorie, suma de 25 131,73 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 5 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată, iar capătul de cerere privind încasarea penalității a fost respins ca neîntemeiat. Totodată, s-a încasat de la SRL „Moldsem-Grup” în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 6 613,95 de lei (f.d. 72).

La 06 martie 2018, SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, a declarat apel împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, solicitând *inter alia* repunerea în termenul procedural de declarare a apelului (f.d. 76 recto-verso, 77).

Prin încheierea din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea reprezentantului SRL „Moldsem-Grup”, avocatul Corneliu Chisilița, de amânare a examinării cauzei, s-a respins cererea SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal (f.d. 92, 93-95).

La 23 mai 2018, SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, a declarat recurs împotriva încheierii din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 104-105, 106).

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel eronat a respins cererea de amânare a soluționării chestiunii cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului. Or, soluționarea acestei chestiuni în lipsa reprezentantului apelantei constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil. Respectiv, lipsind SRL „Moldsem-Grup” de posibilitatea de a-și expune poziția asupra acestei chestiuni, instanța de apel a încălcat principiul contradictorialității și egalității armelor.

Recurenta a solicitat, admiterea recursului și casarea integrală a încheierii din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când i-a fost comunicată SRL „Moldsem-Grup” încheierea din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca încheierea judecătorească.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

Articolul 426 din Codul de procedură civilă consemnează la alin. (3) că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că, la 08 aprilie 2017, societatea cu răspundere limitată „Prograin” (denumirea prescurtată SRL „Prograin”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Moldsem-Grup” (denumirea prescurtată SRL „Moldsem-Grup”) cu privire la încasarea datoriei în cuantum de 582 611 lei.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de SRL „Prograin” a fost admisă parțial și s-a încasat din contul SRL „Moldsem-Grup” în beneficiul SRL „Prograin” suma de 362 000 de lei cu titlu de datorie, suma de 25 131,73 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 5 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată, iar capătul de cerere privind încasarea penalității a fost respins ca neîntemeiat. Totodată, s-a încasat de la SRL „Moldsem-Grup” în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 6 613,95 de lei (f.d. 72).

La 06 martie 2018, SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, a declarat apel împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, solicitând *inter alia* repunerea în termenul procedural de declarare a apelului (f.d. 76 recto-verso, 77).

La 21 aprilie 2018, SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, a depus prin intermediul poștei cerere privind amânarea soluționării chestiunii cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului, pe motiv că în perioada 03 mai 2018 – 06 mai 2018 va participa la un seminar desfășurat în Republica Federală Germania (f.d. 88).

Prin încheierea din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea reprezentantului SRL „Moldsem-Grup”, avocatul Corneliu Chisilița, de amânare a examinării cauzei, s-a respins cererea SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal (f.d. 92, 93-95).

Verificând legalitatea încheierii din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul taxează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă evocă faptul că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Colegiul reține că, în condițiile speței, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată public la 29 ianuarie 2018, fapt confirmat inclusiv și prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 72, 68-71 recto-verso).

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca hotărârea judecătorească în ordine de apel, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și

pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 30 ianuarie 2018, data limită de depunere a cererii de apel fiind ziua de 28 februarie 2018, ora 24.00, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual.

Astfel, instanța de recurs vădește că, depunând cererea de apel la 06 martie 2018, SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, a omis termenul legal de declarare a apelului, or, aceasta împreună cu reprezentantul său urmau să dea dovadă de diligență și să depună cererea de apel în interiorul termenului legal, până la 28 februarie 2018, ora 24.00.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelanților, cât și ale intimății, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Aderent, Colegiul evocă faptul că legiuitorul a prescris la art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă o excepție de la regula generală referitor la termenul de declarare a apelului. Astfel, în sensul acestei norme, instanța de apel poate decide, în ordinea prevăzute de art. 116 din Codul de procedură civilă, asupra repunerii în termenul procedural de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În sensul autentic al normei precitate, repunerea în termenul procedural poate fi efectuată doar în baza unor temeieri viabile și întemeiate. Caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezintă o condiție *sine qua non* pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

În condițiile speței, Colegiul constată că motivul invocat de SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, întru repunerea în termenul procedural de declarare a apelului este necitarea acesteia pentru data, ora și locul petrecerii ședinței de judecată din 29 ianuarie 2018, în cadrul căreia a fost adoptată și pronunțată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

La capitolul dat, instanța de recurs taxează că din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță rezultă că reprezentantul SRL „Moldsem-Grup”, avocatul Corneliu Chisilița, a fost prezent și a participat la ședința din data de 07 noiembrie 2017 (f.d. 68-69). Deopotrivă, acesta a contrasemnat olograf recipisa prin care a confirmat că i s-a adus la cunoștință faptul că examinarea cauzei a fost întreruptă până la 17 ianuarie 2018, ora 16.30 (f.d. 59). Contrar faptului că a fost legal citat, reprezentantul SRL „Moldsem-Grup”, avocatul Corneliu Chisilița nu s-a prezentat la ședințele de judecată stabilite pentru 17 ianuarie 2018, 26 ianuarie 2018 și 29 ianuarie 2018, nu a anunțat instanța de judecată despre motivul neprezentării sale și nu a solicitat

examinarea cauzei în absența sa sau amânarea examinării cauzei.

Respectiv, în speță sunt aplicabile dispozițiile art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, care prevăd că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Mai mult decât atât, instanța de recurs învederează că, prin scrisoarea de comunicare a actului de procedură cu numărul de ieșire P-1 din 29 ianuarie 2018 (f.d. 74), Judecătoria Chișinău, sediul Central, a expediat în adresa SRL „Moldsem-Grup” pentru cunoștință hotărârea judecătorească din 29 ianuarie 2018. Iar conform informației publice plasate pe pagina web a întreprinderii de stat „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track&Trace)” [<http://posta.md/ro/tracking?id=DS2100169258AS>], aceasta a fost recepționată de SRL „Moldsem-Grup” la 14 februarie 2018, ora 15.40, fapt confirmat prin semnătura olografă a cet. „Cristin” aplicată *inter alia* și pe avizul de recepție DS2100169258AS (f.d. 75).

Conjunctura relevantă certifică concluzia instanței de apel precum că în speță nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului. Or, neprezentarea reprezentantului SRL „Moldsem-Grup” la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, nu constituie motiv de repunere în termenul procedural de declarare a apelului, în condițiile în care acestea i-a fost comunicat dispozitivul hotărârii în conformitate cu prevederile art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Ba mai mult decât atât, Colegiul opinează că perioada de timp cuprinsă între 14 februarie 2018 – data comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești și până la 28 februarie 2018 – termenul limită de declarare legală a apelului, a fost un termen rezonabil și suficient pentru ca SRL „Moldsem-Grup” să facă uz de dreptul de a ataca hotărârea judecătorească.

În acest sens, Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen de decădere pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Relaționând circumstanțele constatate textelor legale precitate, Colegiul apreciată ca fiind reprehensibilă și alegația recurentei invocată precum că instanța de apel eronat a respins cererea de amânare a soluționării chestiunii cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului, și că soluționarea acestei chestiuni în lipsa reprezentantului apelantei constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil, a principiului contradictorialității și egalității armelor.

Or, conform art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

Astfel, din conținutul normei enunțate supra se distinge că legiuitorul a prescris că neprezentarea participanților la proces la ședința de judecată în cadrul căreia urmează să fie examinată chestiunea privind repunerea în termenul procedural nu constituie un impediment pentru desfășurarea ședinței în lipsa lor, în contextul în care a fost respectată procedura de citare legală.

Prin urmare, cererea depusă de SRL „Moldsem-Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, prin care a solicitat amânarea soluționării chestiunii cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului, nu constituie un impediment pentru soluționarea acestei chestiuni în lipsa sa. Ba mai mult decât atât, instanța de recurs apreciază această cerere ca fiind lipsită de suport probant, or, nu este suficientă simpla invocare a faptului că în această perioadă avocatul Corneliu Chisilița va participa la un seminar, ci este necesară confirmarea acestor circumstanțe prin înscrisuri pertinente și concludente, care să certifice acest fapt în afara oricărui dubiu rezonabil.

Colegiul consideră că în condițiile speței este imperioasă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în care Înalta Curte a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Moldsem-

Grup”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița, împotriva încheierii din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține încheierea din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Prograin” împotriva societății cu răspundere limitată „Moldsem-Grup” cu privire la încasarea datoriei,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova